Regional Refugee Response
for the Ukraine Situation

PLANUL REGIONAL DE RĂSPUNS PRIVIND SITUAȚIA REFUGIAȚILOR

CAPITOLUL ROMÂNIA

2024

Denumirile folosite și textul materialelor din acest raport nu implică exprimarea vreunui punct de vedere din partea Organizației Națiunilor Unite cu privire la statutul juridic al vreunei țări, teritoriu, oraș sau zonă sau al autorităților sale, sau cu privire la delimitarea frontierelor sau a limitelor sale teritoriale.

Fotografie de copertă: UNHCR/Anna Liminowicz.

Geneva, Elveția, ianuarie 2024.

© UNHCR 2024. Toate drepturile rezervate.

Cuvânt înainte al coordonatorului regional al situației refugiaților

Philippe Leclerc
Coordonator regional al situației refugiaților
Director regional pentru Europa, UNHCR

Au trecut aproape doi ani de la începutul războiului din Ucraina, care a dezrădăcinat milioane de oameni, atât în interiorul țării, cât și în străinătate. În acest moment, în care UNHCR și partenerii lansează Planul Regional de Răspuns privind Situația Refugiaților pentru 2024, există peste 6,3 milioane de refugiați din Ucraina la nivel global, dintre care 5,9 milioane în Europa.

Am văzut cu ochii mei suferința și devastarea provocată de război. Dar am fost, de asemenea, martor al generozității extraordinare de care au dat dovadă familiile gazdă, comunitățile, orașele, municipalitățile și țările din întreaga regiune. Această solidaritate trebuie să fie susținută pe măsură ce situația intră în al treilea an și pe măsură ce resursele refugiaților - și ale comunităților gazdă - sunt sub din ce în ce mai multă presiune.

Directiva privind Protecția Temporară (DPT), adoptată de Uniunea Europeană în martie 2022 - și de Moldova în anul următor - este o dovadă că statele pot mobiliza voința politică și pot acționa cu curaj în interesul refugiaților.

Este exact genul de abordare rapidă și orientată spre protecție pe care UNHCR o susține în toate situațiile de criză. Într-adevăr, experiența pozitivă și solidaritatea manifestată față de refugiații din Ucraina ar trebui să fie valorificate și extinse la toate persoanele forțate să fugă.

În timp ce protecția temporară s-a dovedit a fi un instrument eficient pentru a oferi acces rapid la teritoriu, protecție și drepturi pentru milioane de refugiați strămutați din Ucraina, discuțiile încep acum să se îndrepte spre ceea ce va urma, mai ales că, conform situației actuale, aplicarea Directivei privind protecția temporară în UE nu poate fi prelungită după martie 2025 - ca să nu mai vorbim de necesitatea de a informa comunitatea refugiaților cu privire la ceea ce va urma.

UNHCR recomandă cu tărie un răspuns coordonat și armonizat între statele gazdă în momentul în care se încheie aplicarea protecției temporare, în conformitate cu principiile internaționale de cooperare și de segregare a responsabilităților. Fără o abordare coordonată, riscăm să subminăm una dintre realizările-cheie ale răspunsului la criza din Ucraina - solidaritatea fără precedent și extraordinară a statelor gazdă.

Repatrierea este opțiunea preferată de majoritatea refugiaților, odată ce situația o va permite. Până atunci, răspunsul de până acum pune accentul pe includerea efectivă a refugiaților în comunitățile

gazdă, astfel încât aceștia să poată avea acces la oportunități de muncă decente, asistență socială, asistență medicală, educație și cazare, toate acestea favorizând autonomia și contribuția economică.

UNHCR și partenerii săi, mobilizați prin intermediul acestui Plan Regional de Răspuns privind Situația Refugiaților, vor continua să pledeze pentru investiții suplimentare în domeniul incluziunii și al creșterii autonomiei - cum ar fi cursuri de limbi străine, locuri de muncă adecvate, recalificarea și sprijinirea înscrierii copiilor în sistemele naționale de educație.

Identificarea celor mai vulnerabili refugiați, cum ar fi persoanele în vârstă și cele care suferă de afecțiuni cronice și de sănătate mintală, rămâne, de asemenea, o prioritate. În acest sens, sprijinul continuu pentru includerea acestora în sistemele naționale de protecție socială rămâne esențial.

Comunitățile locale, actorii societății civile, organizațiile conduse de refugiați, municipalitățile, sectorul privat, guvernele și organizațiile interguvernamentale au jucat cu toții un rol esențial în asigurarea accesului refugiaților din Ucraina la protecție și asistență umanitară, precum și în consolidarea coeziunii sociale - care a fost remarcabilă până în prezent - între refugiați și comunitățile lor gazdă.

Ca o recunoaștere a rolului crucial pe care actorii locali îl joacă, planul de răspuns privind situația refugiaților a crescut de la 142 de parteneri în prima sa iterație la 312 parteneri participanți în 2024, majoritatea fiind organizații naționale și locale. Se vor continua eforturile pentru a evidenția activitatea crucială a ONG-urilor locale și naționale și a organizațiilor conduse de refugiați și pentru a se asigura că acestea au vizibilitate, că pot avea acces la finanțare și la oportunități de consolidare a capacităților și că primesc recunoașterea cuvenită pentru rolul central pe care continuă să îl joace.

Este esențial să continuăm să sprijinim aceste procese. Recunoscând rolul principal al guvernelor în răspunsul la această situație, acest plan prezintă și reunește eforturile colective ale societății civile locale, naționale și internaționale și ale organizațiilor internaționale.

Situația pe scurt

Răspunsul planificat la nivel regional
(ianuarie-decembrie 2024)

2.2 M
populația de refugiați vizată

55,000
membrii comunității gazdă vizați

$1.1 B
necesarul financiar total în USD

312
parteneri implicați

CAPITOLUL DE ȚARĂ

ROMÂNIA

© Tailors Studio

Situația pe scurt

Răspunsul planificat în România
(ianuarie-decembrie 2024)

110K
populația de refugiați vizată

$117M
necesarul financiar total în USD

37
parteneri implicați

Cifre privind planificarea populației

	Populația estimată la sfârșitul anului 2023	Populația vizată pentru asistență în 2024
Populația de refugiați	83,765	110,000

Repartizarea pe vârste și sexe[1]

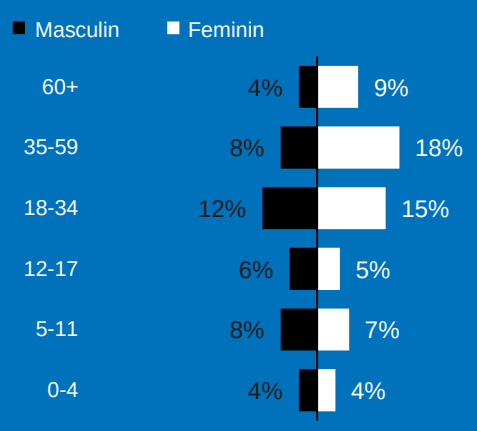

6.8%
Persoane cu handicap

58%
Femei și fete

42%
Bărbați și băieți

[1] Calculele se bazează pe statistici guvernamentale completate cu datele MSNA 2023.

Partea 1: Situația actuală

Prezentare generală

România continuă să joace un rol esențial în calitate de țară care găzduiește refugiați în contextul războiului din Ucraina. Începând cu 24 februarie 2022, au fost înregistrate peste 5,1 milioane de treceri de frontieră, inclusiv mișcări pendulare, în România. La jumătatea lunii decembrie 2023, un număr total de 83.765 de refugiați din Ucraina se aflau în țară și au primit statutul de protecție temporară (PT) în temeiul Directivei privind protecția temporară (DPT), un cadru care subliniază drepturile lor legale de a locui și de a avea acces la serviciile esențiale în România. În total, de la activarea acesteia, peste 149.800[2] ucraineni și persoane din țări terțe au primit PT.

DPT asigură accesul refugiaților din Ucraina la sistemele naționale, inclusiv la educație, sănătate, locuințe, servicii sociale și servicii de ocupare a forței de muncă. La 30 iunie 2022, Guvernul României a adoptat Planul Național de Măsuri (PNM) pentru protecția și incluziunea persoanelor strămutate din Ucraina și a beneficiarilor DPT, marcând trecerea de la răspunsul de urgență la o fază de protecție și incluziune pe termen lung. La 12 aprilie 2023, o modificare a programului 50/20 al Guvernului României[3] , care prevedea fonduri pentru cazare și hrană pentru deținătorii de PT, a fost actualizată pentru a baza acest sprijin pe îndeplinirea unor criterii de referință privind incluziunea.[4]

Partenerii din cadrul Planului de Răspuns privind Situația Refugiaților (PRSR) lucrează pentru a avansa obiectivele planului, condus de Guvernul României, furnizând servicii și asistență complementare în domeniile protecției, violenței pe bază de gen (VBG), protecției copilului, educației, asistenței medicale, sănătății mintale și sprijinului psihosocial (SMSP), precum și furnizarea de ajutor financiar, kituri de igienă, articole de primă necesitate și alimente.

În ciuda numeroaselor realizări din 2023, refugiații continuă să se confrunte cu constrângeri în ceea ce privește accesul la servicii și incluziunea în societatea românească din cauza unor provocări sistemice, în principal lipsa de informații, a cerințelor administrative - în special necesitatea de a face dovada adresei în România - și a barierelor lingvistice.[5] În prezent, 33 la sută dintre membrii gospodăriilor cu vârstă de muncă raportează că sunt angajați în mod oficial, iar în rândul gospodăriilor de refugiați care au nevoie de asistență medicală, 28 la sută au raportat că au probleme în a accesa serviciile.[6] În plus, în timp ce înscrierea formală la școală a crescut în rândul copiilor ucrainieni refugiați de vârstă școlară, doar aproximativ 40 la sută dintre aceștia raportează că frecventează în mod activ școala.[7]

---

[2] Până la jumătatea lunii decembrie 2023, aproximativ 73 la sută dintre deținătorii de TP înregistrați sunt femei și copii.
[3] Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 22/2023 de modificare a Ordonanței de Urgență 15/2022 - prin care s-a prevăzut 50 de lei românești pe zi de persoană pentru cazare și 20 de lei pe zi de persoană pentru hrană până în aprilie 2023
[4] Printre acestea se numără înregistrarea copiilor în sistemul educațional și căutarea activă a unui loc de muncă pe piața muncii prin intermediul agenției naționale de ocupare a forței de muncă. A se vedea Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2023.
[5] MSNA, concluzii preliminare, octombrie 2023
[6] MSNA, concluzii preliminare, octombrie 2023
[7] MSNA, concluzii preliminare, octombrie 2023

Vulnerabilități și riscuri la nivel național

Se preconizează că datele demografice generale ale populației de refugiați din Ucraina vor rămâne constante în 2024. Aproximativ 60 la sută din populație este formată din femei, iar copiii reprezintă aproximativ o treime din numărul total. Un număr relativ mai mare de sosiri de sex masculin în al treilea trimestru al anului 2023 este o tendință care ar putea continua în 2024.

În 2024, se așteaptă ca refugiații aflați deja pe teritoriul României și noii sosiți să se confrunte cu diferite condiții socio-economice și vulnerabilități. Cei cu mijloace financiare limitate care au rămas inițial în Ucraina ar putea fi nevoiți să plece din cauza deteriorării condițiilor, în special în timpul lunilor de iarnă și a conflictului în curs de desfășurare. Se preconizează că aceste vulnerabilități economice vor afecta, de asemenea, refugiații care se află deja în România, deoarece strămutarea lor prelungită epuizează economiile financiare și sporește riscul de a recurge la mecanisme de adaptare negative,[8] în special pentru gospodăriile monoparentale, persoanele în vârstă, persoanele cu handicap și copiii neînsoțiți sau separați. În prezent, 70 la sută dintre gospodăriile de refugiați raportează o scădere a puterii de cumpărare în comparație cu primele luni în România.[9]

Potențialele riscuri de protecție cu care se confruntă noii sosiți sunt ridicate și includ traficul de persoane, violența pe bază de gen, separarea copiilor de părinți și de persoanele care îi îngrijesc, exploatarea și abuzul sexual, precum și niveluri ridicate de suferință psihosocială asociate cu conflictul. [10]

S-au înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește adresarea nevoilor refugiaților. La sfârșitul anului 2023, potrivit Ministerului Educației, aproape 72 la sută dintre copiii aflați sub protecție

TINERI ȘI ADOLESCENȚI (T&A):

Partenerii PRSR se angajează să promoveze coeziunea socială și participarea transsectorială a tinerilor, inclusiv prin diversificarea activităților, evaluări frecvente ale nevoilor, abordări inovatoare în ceea ce privește implicarea comunităților gazdă. Pentru intervenții incluzive și de impact, nevoile specifice pentru grupurile de vârstă specifice (10-14; 15-19; 20-24; 25-30; 30-35) vor fi abordate prin crearea de spații favorabile tinerilor, pentru consolidarea încrederii prin activități de socializare și de dobândire a abilităților de viață. De asemenea, partenerii vor colabora îndeaproape cu experți din diverse domenii (protecție împotriva exploatării sexuale și abuzului-PESA, sănătate psihică și sprijin psihosocial-SMSP, anti-trafic, violența pe bază de gen-VBG, servicii sociale etc.) și se vor concentra pe consolidarea capacității organizaționale, pentru dezvoltarea competențelor tinerilor și adolescenților, precum digitalizarea, capacitatea de angajare și cunoștințele de limba română și engleză. De asemenea, se va acorda prioritate împuternicirii tinerilor pentru a juca roluri semnificative la toate nivelurile de răspuns și pentru a colabora cu comunitățile gazdă.

[8] MSNA, concluzii preliminare, octombrie 2023
[9] MSNA, concluzii preliminare, octombrie 2023
[10] MSNA, constatări preliminare. Aproape 40 la sută dintre refugiații intervievați declară că au nevoie de sprijin psihosocial.

temporară sunt înregistrați în școlile și serviciile de educație și îngrijire a copiilor preșcolari din România. Cu toate acestea, doar 28 la sută dintre copiii de vârstă școlară au dobândit statutul de elev cu drepturi depline, în timp ce restul rămân în principal cu statutul tranzitoriu de audienți, conform legislației românești. Doar aproximativ 40 la sută dintre copiii refugiați de vârstă școlară declară că frecventează școlile românești. În ciuda eforturilor de succes pentru reducerea barierelor, 28 la sută dintre gospodăriile care au nevoie de asistență medicală au raportat în continuare probleme, în special în ceea ce privește sănătatea psihică și asistența medicală sexuală și reproductivă,[11] și lacunele sistemice legate de capacitatea furnizorilor de servicii. În mod similar, până la sfârșitul anului 2023, aproximativ 33 la sută dintre cetățenii ucraineni de vârstă activă raportează că lucrează.[12] Cu toate acestea, refugiații citează frecvent lipsa de cunoaștere a limbii române, oportunitățile limitate de angajare și locurile de muncă care nu corespund competențelor lor ca fiind bariere majore în calea participării pe piața muncii și a incluziunii socio-economice.

În timp ce refugiații din Ucraina au fost primiți cu căldură în România, aceste sentimente pozitive ar putea scădea treptat. În prezent, peste 25 la sută dintre gospodăriile de refugiați intervievate în cadrul evaluărilor multisectoriale ale nevoilor au raportat că s-au confruntat cu atitudini negative, în principal discriminare sau agresiune verbală. Prin urmare, trebuie depuse eforturi concertate pentru a menține coeziunea socială și pentru a răspunde preocupărilor comunităților gazdă vulnerabile din zonele de primire a refugiaților, inclusiv prin consolidarea furnizării de servicii atât pentru refugiați, cât și pentru cetățenii români.

[11] MSNA, concluzii preliminare, octombrie 2023
[12] MSNA, concluzii preliminare, octombrie 2023

Partea 2: Strategia Națională de Răspuns și Soluții

Obiective Strategice de țară

OS1: Refugiații au acces la statut juridic, protecție și respectarea drepturilor.

Partenerii PRSR sunt dedicați să asiste Guvernul României și agențiile relevante în menținerea mediului de protecție pentru refugiații din Ucraina. Acest lucru va cuprinde acțiuni de sensibilizare cu privire la beneficiile înregistrării pentru PT în temeiul DPT, colaborarea cu guvernul în ceea ce privește punerea în aplicare a Planului Național de Măsuri și inițiative de sprijinire a incluziunii refugiaților în România, inclusiv prin promovarea și sprijinirea schimbărilor legislative și administrative care facilitează incluziunea refugiaților, în special în domeniul educației, al asistenței sociale, al serviciilor de sănătate și al ocupării forței de muncă. Accesul la beneficiile sociale și la alte drepturi va fi favorizat prin abordarea opiniilor divergente actuale cu privire la dovada unei adrese sau a unei reședințe efective, inclusiv prin acțiuni de advocacy, cu autoritățile centrale și locale.

OS2: Refugiații cu nevoi și vulnerabilități specifice au acces la sprijin și asistență corespunzătoare.

Partenerii PRSR acordă prioritate bunăstării refugiaților cu nevoi specifice, inclusiv gospodăriilor conduse de femei, copiilor și adolescenților aflați în situație de risc, persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități, precum și celor cu probleme de sănătate mintală. În timp ce asistența și furnizarea de servicii sunt prioritizate prin intermediul instituțiilor de stat și al autorităților locale, ar trebui să se ofere sprijin complementar acolo unde cererea de servicii depășește disponibilitatea. Pentru a sprijini identificarea celor mai vulnerabili refugiați, va fi promovată sensibilizarea comunității prin intermediul actorilor locali, în timp ce partenerii PRSR vor lucra la dezvoltarea unor instrumente comune de identificare. O fișă de evaluare a vulnerabilității elaborată în 2023 de către partenerii PRSR este la dispoziția autorităților și a partenerilor PRSR pentru a aborda nevoile celor mai vulnerabili sub o perspectivă și o abordare comună și obiectivă. Partenerii PRSR vor îmbunătăți, de asemenea, un sistem de sesizare pentru a lucra în mod holistic la problemele acute de protecție ale grupurilor vulnerabile, cu accent pe protecția copiilor, violența pe bază de gen, combaterea traficului de persoane și incluziunea socio-economică în vederea autonomiei. Partenerii PRSR vor utiliza programe de sprijin financiar pentru cei mai vulnerabili refugiați, militând în același timp pentru includerea acestora în programele de asistență socială din România.

Refugiații și comunitățile gazdă sunt informați cu privire la serviciile existente și la mecanismele de feedback prin intermediul diferitelor canale de comunicare, inclusiv prin intermediul site-urilor guvernamentale, al rețelelor de socializare, al unui instrument online de consiliere în materie de servicii și al sprijinului personal la punctele de prestare a serviciilor, la unitățile de cazare și la punctele de trecere a frontierei.

OS3: Incluziunea socio-economică a refugiaților în comunitățile gazdă este consolidată, iar autonomia acestora este sporită.

Sprijinirea autonomiei și a incluziunii socio-economice a refugiaților, în conformitate cu Pactul Global pentru Refugiați, reprezintă un obiectiv fundamental pentru PRSR în 2024. Acest lucru necesită eforturi coordonate din partea tuturor părților interesate, inclusiv a entităților guvernamentale, a autorităților locale, a agențiilor ONU, a sectorului privat, a ONG-urilor, a actorilor din domeniul dezvoltării și a societății civile, pentru a le oferi refugiaților competențele, oportunitățile și sprijinul necesar pentru autonomie și o incluziune socioeconomică de succes. Este nevoie, de asemenea, de angajamentul comunității de refugiați pentru a urmări în mod activ oportunitățile de incluziune, diminuând progresiv dependența de asistența tot mai redusă. Partenerii PRSR vor pleda în mod activ pentru găsirea unor soluții de sprijinire a integrării și a continuării educației copiilor refugiați, pentru a aborda provocările existente în ceea ce privește participarea la educația formală și recunoașterea calificărilor existente.

OS4: Coeziunea socială între comunitatea de refugiați și cea gazdă este menținută.

În timp ce primirea refugiaților din Ucraina în România a fost marcată de o solidaritate și generozitate remarcabile, o creștere a sentimentelor negative evidențiază necesitatea de a acționa împotriva oricărei creșteri a tensiunilor între comunități, în special pe măsură ce șederea lor în țară se prelungește și resursele devin tot mai puține.[13] Partenerii PRSR se angajează să consolideze capacitățile sistemelor naționale și locale, să promoveze incluziunea și să adopte o abordare bazată pe comunitate care să îmbunătățească accesul la servicii atât pentru refugiați, cât și pentru comunitățile gazdă și să împărtășească rezultatele eforturilor lor cu autoritățile și comunitățile locale. Diseminarea de informații corecte, combaterea dezinformării, monitorizarea platformelor de socializare și concentrarea pe formarea lingvistică sunt pași esențiali pentru a asigura coeziunea socială și pentru a aborda potențialele bariere în calea accesului la servicii.

Răspunsuri sectoriale

Prioritățile transversale ale PRSR

- Sănătate mintală și asistență psihosocială (SMSP)
- Vârsta, genul și diversitatea (VBG)
- Incluziunea persoanelor cu dizabilități
- Responsabilitatea față de populațiile afectate (AAP)
- Protecția împotriva exploatării sexuale și abuzului (PESA)
- Localizare/Naționalizare
- Leadership guvernamental
- Menținerea capacităților de urgență

Citiți mai multe online în prezentarea generală a regiunii p. 25

[13] Potrivit MSNA din octombrie 2023, s-a înregistrat o creștere a raportărilor privind sentimentele negative, de la mai puțin de 10 la sută la sfârșitul anului 2022, la peste 25 la sută.

PROTECȚIE

Partenerii PRSR vor continua să sprijine Guvernul României prin programe complementare pentru a menține un mediu de protecție favorabil pentru cei care caută siguranță și protecție, inclusiv prin eforturi de advocacy și activități de protecție vitale, cum ar fi consilierea, furnizarea de informații și monitorizarea frontierelor. Consolidarea sistemului de azil contribuie la garantarea faptului că persoanele care au nevoie de protecție internațională, inclusiv titularii de PT și apatrizii, au acces pe teritoriul României, la primire, înregistrare și documentare, asistență și la exercitarea deplină a drepturilor lor.

Partenerii din domeniul protecției vor continua să acorde prioritate furnizării de consultanță tehnică și de sprijin pentru capacitățile părților interesate la nivel național și local, pentru a asigura luarea deciziilor în cunoștință de cauză, pentru a reduce riscurile de protecție și pentru a crește gradul de sensibilizare cu privire la subiecte importante, cum ar fi violența pe bază de gen, protecția copilului, traficul de persoane și protecția împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor. Partenerii vor menține o colaborare și o coordonare strânsă cu autoritățile pentru protecția copilului la nivel național și local pentru a consolida sistemul național de protecție a copilului și pentru a îmbunătăți mecanismele de prevenire și de răspuns, garantând, de asemenea, legături intersectoriale cu programele de atenuare a riscurilor și de răspuns la traficul de persoane și violența pe bază de gen.

În conformitate cu Pactul Global pentru Refugiați, partenerii din domeniul protecției vor continua să dezvolte și să implementeze activități și evenimente de protecție, atât pentru comunitățile de refugiați, cât și gazdă, din întreaga țară, pentru a promova coeziunea socială și pentru a reduce riscurile de intoleranță și discriminare. Identificarea și promovarea de soluții pentru refugiați, cultivarea oportunităților de dobândire a autonomiei și de incluziune socio-economică a acestora în România și consolidarea sinergiilor cu alte sectoare și cu Guvernul României vor fi esențiale pentru a răspunde nevoilor pe termen lung ale refugiaților.

Actorii din domeniul protecției vor continua identificarea în timp util a nevoilor de asistență ale refugiaților și vor contribui la înlăturarea barierelor în accesarea drepturile și a sistemelor de protecție socială, acordând o atenție deosebită identificării persoanelor cu risc sporit, inclusiv a celor din comunitățile marginalizate, cum ar fi romii, persoanele în vârstă, persoanele LGBTIQ+, persoanele cu handicap, persoanele cu nevoie de asistență psihosocială și femeile și copiii aflați în situații de risc.

Subsector: Violența pe bază de gen (VBG)

Pe măsură ce situația se prelungește și vulnerabilitățile cresc , partenerii își vor concentra eforturile în jurul coordonării și al acțiunilor comune de advocacy către sistemele naționale care răspund de combaterea violenței pe bază de gen, inclusiv privind cadrele legale și politicile publice. Aceștia se vor concentra, de asemenea, pe consolidarea capacității furnizorilor de servicii și a lucrătorilor din prima linie de la nivel național, local și din societatea civilă, pentru a oferi asistență de calitate pentru supraviețuitorii VBG, inclusiv gestionarea cazurilor de VBG și gestionarea clinică în caz de viol și violență între parteneri intimi.

Activitățile de prevenire se vor concerta pe sensibilizare și furniz de informații, incluzând în același timp băieții și bărbații, persoanele LGBTIQ+ și comunitatea romă. Riscurile legate de protecție și de VBG vor fi monitorizate îndeaproape prin evaluări și audituri de asigurare a siguranței.

Pentru a consolida instrumentele de sprijin pentru violența împotriva femeilor, vor fi organizate cursuri de consolidare a sistemului de sănătate și de dezvoltare a capacităților, inclusiv cursuri de formare privind gestionarea clinică a violului și a violenței între parteneri intimi, care vor fi oferite lucrătorilor din domeniul sănătății și managerilor din domeniul sănătății, oferindu-le instrumentele necesare pentru a sprijini supraviețuitorii violenței împotriva femeilor. Pentru a îmbunătăți sprijinul acordat supraviețuitorilor, modulele SMSP vor fi integrate în formările privind VBG și ESA pentru primii respondenți, iar modurile de răspuns pentru VBG vor fi revizuite, actualizate și validate cu părțile interesate din domeniul sănătății.

Subsector: Protecția copilului

Actorii din domeniul protecției copilului vor continua să asigure identificarea în timp util a tuturor copiilor refugiați din Ucraina aflați în situație de risc și să se asigure că aceștia beneficiază de acces la servicii de protecție a copilului adaptate și specializate care să răspundă nevoilor lor, precum și de acces la serviciile naționale de protecție a copilului. Aceasta include considerații pentru copiii care sosesc din centrele de îngrijire rezidențiale din Ucraina și alte grupuri de copii care sosesc fără îngrijire părintească.

Programele de protecție a copilului se vor concentra pe intervențiile SMSP, inclusiv diseminarea de informații, activități de grup adecvate vârstei, sexului și diversității în spații sigure și alături de grupuri de părinți, precum și activități de coeziune socială care reunesc copiii refugiați și români pentru a promova înțelegerea și coeziunea comunității, precum și activități de dezvoltare a rezilienței și a abilităților de viață. De asemenea, partenerii vor căuta să se asigure că copiii refugiați sunt informați cu privire la drepturile lor și au oportunități de a se simți împuterniciți și de a participa la procesele și programele de luare a deciziilor. Acest lucru se va realiza prin plasarea adolescenților în prim-planul elaborării și implementării intervențiilor prin abordări participative, inclusiv prin utilizarea instrumentelor digitale care să le ofere tinerilor posibilitatea de a se implica și de a se exprima cu privire la problemele care îi interesează.

Partenerii vor oferi, de asemenea, sprijin pentru consolidarea capacităților pentru a consolida competențele tehnice de a răspunde în mod activ la nevoile copiilor refugiați. Acest lucru va include abordarea problemelor din cadrul românesc de protecție a copilului și promovarea unor proceduri favorabile de desemnare punctuală a unui tutore legal.

Partenerii se vor asigura, de asemenea, că planurile și capacitatea de pregătire pentru situații de urgență, de răspuns și de contingență vor fi revizuite și îmbunătățite, împreună cu autoritățile locale și societatea civilă, pentru a se asigura că serviciile de protecție a copilului pot fi disponibile imediat la punctele de frontieră în cazul unei creșteri bruște a numărului de sosiri. Unii parteneri vor prioritiza un transfer treptat al serviciilor către entitățile guvernamentale relevante.

Subsector: Combaterea traficului de persoane

Având în vedere că mulți refugiați caută un loc de muncă în România, există riscuri de exploatare a forței de muncă în rândul celor care încearcă să intre pe piața muncii. Partenerii vor continua să depună eforturi pentru reducerea riscurilor prin diseminarea de mesaje și informații cu privire la un loc de muncă mai sigur, drepturi și responsabilități. Mecanismul Național de Identificare și Referire (MNIR) revizuit al României oferă o bună oportunitate pentru grupul operativ împotriva traficului de persoane, alături de Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane (ANITP) din România, de a educa lucrătorii umanitari și toți actorii implicați, cu privire la identificarea cazurilor de trafic de persoane și de a răspunde în mod corespunzător.

Pentru victimele oricărui tip de trafic de persoane, ONG-urile specializate, așa cum sunt detaliate în MNIR, vor lucra alături de victime și autorități pentru a oferi asistență holistică, bazată pe traumele suferite și centrată pe victimă. Sprijinul acordat guvernului va include utilizarea grupului operativ de combatere a traficului de persoane pentru a promova efortul de colaborare în ceea ce privește sensibilizarea, formarea, reducerea riscurilor și promovarea luptei împotriva traficului de persoane la nivel național și crearea de platforme pentru coordonarea și colaborarea cu grupurile operative de combatere a traficului de persoane din țările vecine și cu autoritățile guvernamentale.

EDUCAȚIE

În conformitate cu Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 4[14] (Educație de calitate) și cu strategia Educație pentru Refugiați 2030 a UNHCR,[15] sectorul educației va acorda prioritate accesului la educație de calitate incluzivă și echitabilă pentru copii și tineri, care să le permită să învețe și să își atingă potențialul maxim, dezvoltând în același timp rezistența individuală și colectivă și contribuind la coexistența pașnică cu comunitățile gazdă.

Având în vedere creșterea rapidă a cererilor de înscriere la școală observată în 2023,[16] răspunsul PRSR în domeniul educației va consolida acest succes prin prioritizarea integrării și menținerii copiilor în sistemul național de educație, cu o tranziție rapidă de la statutul de "audient/observator" la cel de "elev cu drepturi depline", astfel încât aceștia să se poată bucura de drepturile și beneficiile corespunzătoare. Prin urmare, partenerii vor acorda prioritate furnizării sistemice de măsuri de sprijin, inclusiv intensificarea cursurilor de limba română, a materialelor didactice, a intervențiilor de formare a cadrelor didactice și a promovării unor medii de învățare sigure și favorabile care să asigure coeziunea socială.

În vederea depășirii excluziunii sociale și a sărăciei în procesul educațional la copiii refugiați, partenerii vor aborda, de asemenea, nevoile specifice și acute de educație ale copiilor și tinerilor

[14] ODD 4: Asigurarea unei educații incluzive și echitabile de calitate și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți
[15] Educația pentru refugiați 2030: O strategie pentru incluziunea refugiaților, UNHCR, 2019, https://reporting.unhcr.org/refugee-education-2030-strategy-refugee-inclusion
[16] Creșterea rapidă a numărului de înscrieri se datorează în mare parte reformei programului de asistență introdusă de guvern, care a făcut obligatorie înscrierea copiilor refugiați ucraineni în școlile românești sau în serviciile de educație non-formală disponibile la nivel local, pentru a se califica pentru sprijin financiar în cadrul programului PT.

refugiați, cu un accent deosebit pe copiii care nu sunt școlarizați, care riscă să abandoneze școala sau care întâmpină dificultăți de integrare în sistemul de învățământ românesc, inclusiv din cauza capacităților limitate de absorbție. În acest scop, partenerii PRSR, în colaborare cu autoritățile din domeniul educației, vor facilita, de asemenea, asigurarea de căi de învățare alternative și complementare, inclusiv sau combinând includerea în școlile românești, învățarea online și modalitățile de educație non-formală, alături de furnizarea de asistență psihosocială. Inițiativele de menținere sau de restabilire a legăturilor cu învățământul ucrainean pot fi sprijinite ca o completare a educației formale și pentru a facilita reintegrarea în sistemul educațional ucrainean atâta timp cât întoarcerea în condiții de siguranță și demnitate este fezabilă.

MIJLOACE DE TRAI ȘI INCLUZIUNEA SOCIO-ECONOMICĂ

Partenerii vor consolida coordonarea și legăturile dintre societatea civilă, sectorul privat și Guvernul României pentru a se asigura că toți refugiații au căi clare de acces la resursele de bază necesare pentru a intra pe piața muncii și în sistemul de protecție socială.

Prioritatea rămâne facilitarea accesului la primul loc de muncă formal, sprijinind în același timp traseele pentru locuri de muncă mai avansate. În timp ce îi îndrumă pe refugiații aflați în căutarea unui loc de muncă către serviciile relevante ale agențiilor guvernamentale de ocupare a forței de muncă, partenerii vor oferi servicii de sprijin complementare și interconectate. Aceștia vor sprijini, de asemenea, angajamentul cu sectorul privat, inclusiv cu producătorii. Activitățile prioritare includ furnizarea de cursuri de limbă, pregătire și consiliere profesională, îngrijirea copiilor, formare profesională formală, recunoașterea accelerată a calificărilor și sprijin antreprenorial. Prevenirea și răspunsul la riscurile de protecție la locul de muncă prin eforturi de sensibilizare specifice rămâne, de asemenea, esențială. Partenerii PRSR urmăresc, de asemenea, să îmbunătățească accesul refugiaților la sistemele de protecție socială, oferind în același timp asistență complementară pentru a umple lacunele critice în materie de acoperire și pentru a extinde procesele de referire.

SĂNĂTATE ȘI NUTRIȚIE

Partenerii PRSR vor continua să depună eforturi pentru a asigura accesul echitabil al refugiaților la servicii de medicină primară și specializată de înaltă calitate, la servicii de sănătate sexuală și reproductivă și de sănătate mintală. Acest lucru va fi realizat prin consolidarea serviciilor naționale de sănătate și prin clinici specializate complementare pentru refugiați, prin consolidarea capacităților naționale ale forței de muncă din domeniul sănătății, prin achiziționarea de materiale medicale și prin promovarea unor politici naționale de sănătate care să includă refugiații, inclusiv accesul la serviciile de sănătate în conformitate cu DPT și finanțarea domeniului sănătății.

În conformitate cu angajamentul sectorului de sănătate de a consolida sistemele existente pentru reziliență și răspuns în eventuale situații de urgență în România, partenerii PRSR vor continua să evalueze barierele în calea accesului la asistență medicală și a capacității sistemului de sănătate și vor oferi asistență în ceea ce privește orientarea politicilor de integrare a refugiaților în strategiile

naționale de sănătate și integrarea forței de muncă ucrainene din domeniul sănătății. De asemenea, aceștia vor organiza reuniuni de coordonare a partenerilor și cursuri de formare a părților interesate. Informațiile despre sănătate vor fi furnizate prin intermediul mai multor mijloace de comunicare pentru a încuraja adoptarea serviciilor de sănătate preventive și pentru a împărtăși cunoștințe și înțelegerea sistemului de sănătate din România, inclusiv modul în care se poate naviga în mod eficient în acesta și accesa serviciile necesare.

Pentru a îmbunătăți disponibilitatea serviciilor de sănătate mintală și sprijin psihosocial (SMSP), partenerii vor oferi cursuri de formare pentru o gamă largă de ocupații și vor continua să pledeze pentru integrarea profesioniștilor ucraineni în forța de muncă națională din domeniul sănătății și SMSP. Stigma asociată cu sănătatea mintală și căutarea de sprijin va fi, de asemenea, abordată prin campanii de sensibilizare specifice pentru a crește utilizarea serviciilor oferite de partenerii SMSP.

Operațiunile din sectorul de sănătate vor fi efectuate în colaborare cu partenerii din domeniul sănătății, al sănătății sexuale și reproductive și al SMSP, coordonate prin întâlniri lunare ale grupurilor de lucru.

SĂNĂTATE MINTALĂ ȘI SPRIJIN PSIHOSOCIAL (SMSP)

Furnizarea de servicii SMSP acoperă diferite sectoare, cum ar fi sănătatea, protecția, protecția copilului, violența împotriva femeilor, educația și mijloacele de trai. Consolidarea integrării intersectoriale și îmbunătățirea accesului și a calității activităților SMSP la toate nivelurile este esențială. Aceasta implică dezvoltarea unor sisteme de sprijin pentru familii și comunități, oferirea de activități psihosociale la nivel comunitar și punerea în aplicare a unor practici bazate pe dovezi. Împărțirea sarcinilor și abilitarea nespecialiștilor instruiți pentru a oferi intervenții psihologice supravegheate este vitală pentru extinderea serviciilor SMSP, la fel ca și integrarea profesioniștilor ucraineni în domeniul sănătății mintale în sistemele sociale și de sănătate publică. Salvgardarea bunăstării furnizorilor de primă linie și coordonarea eficientă între diferitele părți interesate sunt priorități pentru a asigura accesul neîntrerupt la serviciile SMSP.

NEVOI DE BAZĂ

Răspunsul sectorial în România se concentrează pe promovarea autonomiei și demnității refugiaților și a comunităților gazdă prin furnizarea de sprijin umanitar refugiaților pentru a le satisface nevoile de bază.

Partenerii PRSR vor sprijini asigurarea accesului la instalații de apă și servicii sigure de salubritate și igienă (WASH) în facilitățile de primire și în centrele de tranzit înființate de Guvernul României împreună cu societatea civilă și autoritățile locale. Capacitatea de urgență WASH va continua să asigure respectarea standardelor minime, menținând în special accesul la băi adaptate vârstei, genului și diversității, apă curată, gestionarea deșeurilor și truse de igienă.

Partenerii PRSR care oferă servicii de adăpost și cazare și articole non-alimentare se vor concentra pe îmbunătățirea condițiilor de trai ale refugiaților prin sprijinirea funcționării și întreținerii adăposturilor temporare și a spațiilor sigure și vor sprijini distribuirea de haine, rechizite școlare, kituri de igienă și de demnitate și articole sezoniere pentru iarnă.

Actorii care se angajează în domeniul securității alimentare în România vor sprijini autoritățile în furnizarea de asistență alimentară și de kituri de securitate alimentară pentru cei mai vulnerabili refugiați în zonele de primire și în alte facilități de stat, precum și în centrele de cazare colectivă.

Pentru a promova autonomia, demnitatea și incluziunea socio-economică, partenerii vor oferi intervenții în numerar, inclusiv asistență financiară multifuncțională, celor mai vulnerabili refugiați și celor care prezintă un risc mai mare de protecție, identificați prin abordări comune, cum ar fi fișa comună de evaluare a vulnerabilității. De asemenea, actorii din sectorul Nevoi de bază vor consolida capacitățile și mecanismele de referință între organizațiile care oferă asistență financiară în numerar și cupoane, cu scopul de a promova includerea beneficiarilor în schemele sociale naționale utilizând o abordare mai bine targhetată.

PROTECȚIA ÎMPOTRIVA EXPLOATĂRII SEXUALE ȘI ABUZULUI (PESA)

Pe măsură ce situația se prelungește, vulnerabilitățile cresc pentru cei care prezintă un risc mai mare de exploatare sexual și abuz, în special noii sosiți, refugiații care fac deplasări secundare sau pendulare și cei cu vulnerabilități economice ridicate. În 2024, Rețeaua PESA și membrii săi vor continua să se concentreze asupra activităților de advocacy și de consolidare a capacităților pentru actorii relevanți, în special în ceea ce privește investigațiile administrative privind acuzațiile de ESA. În plus, se va pune accentul pe extinderea rețelei PESA în România, pe armonizarea practicilor de sesizare și pe consolidarea coordonării cu alte grupuri de lucru.

Parteneriat și coordonare

Răspunsul din prima linie al României este condus de o gamă variată de actori locali, inclusiv organizații ale societății civile, ONG-uri naționale, grupuri din diaspora ucraineană, actori din sectorul privat și voluntari din întreaga țară. Structura de coordonare din cadrul României, condusă de guvern, se aliniază la abordarea tuturor părților interesate de parteneriat prezentată în Modelul de Coordonare a Refugiaților și în Pactul Global privind Refugiații. În mai 2022 a fost înființat un Forum de Coordonare a Refugiaților, completat de o structură a grupului de lucru interorganizațional care funcționează în mod incluziv și responsabil, orientând și monitorizând răspunsul operațional interinstituțional pentru refugiați în cadrul PRSR.

Strategia de coordonare a PRSR recunoaște forța acestei abordări cuprinzătoare și transversale și pune accentul pe abilitarea actorilor naționali și locali de a prelua conducerea eforturilor de coordonare.

Partenerii PRSR vor continua să se concentreze asupra promovării eforturilor de localizare pentru a spori colaborarea între diferitele organizații și structuri administrative care oferă servicii refugiaților

în zonele mai concentrate de găzduire a refugiaților. În plus, partenerii PRSR vor sprijini coordonarea la nivel municipal în vederea realizării unei punți între structurile de coordonare naționale și locale.

Recunoscând importanța coordonării, partenerii PRSR vor colabora cu alte părți interesate de răspuns, cum ar fi mediul academic, sectorul privat, instituțiile financiare internaționale și decidenții politici.

Cerințe financiare

Sinteza bugetului pe tip de partener la nivel de țară[17]

PARTENER	CERINȚE FINANCIARE ÎN US$
Agențiile ONU	72,219,995
ONG-uri internaționale	11,660,124
Organizații religioase*	730,000
Organizații conduse de femei*	770,124
ONG-uri naționale	33,335,670
Organizații conduse de refugiați*	1,057,000
Organizații religioase*	7,625,000
Organizații conduse de femei*	5,486,900
TOTAL	**117,215,789**

* O organizație poate fi clasificată în mai multe subcategorii (condusă de femei, condusă de refugiați, bazată pe credință etc.); prin urmare, subcategoriile individuale nu pot fi adunate pentru a obține totalul.

Note: Această listă include doar organizațiile care fac apel în cadrul PRSR, multe dintre acestea colaborând, de asemenea, cu parteneri de implementare în plus față de cei enumerați aici.

Sinteza bugetului pe sectoare la nivel de țară[18]

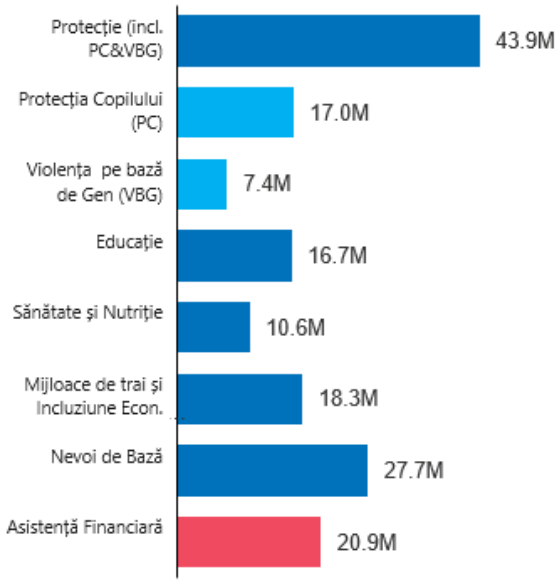

[17] Asistența financiară în numerar este urmărită și reflectată ca o modalitate-cheie de asistență și protecție, în conformitate cu politica ICB 2022-2026 a ICB a UNHCR. Asistența în numerar este modalitatea preferată pentru persoanele strămutate cu forța și este utilizată ca o modalitate transversală în diverse sectoare, inclusiv în cel al protecției. Ajutoarele în numerar nerestricționate/multifuncționale pentru nevoi de bază sunt bugetate în cadrul sectorului nevoilor de bază.

[18] Asistența în numerar este urmărită și reflectată ca o modalitate-cheie de asistență și protecție, în conformitate cu politica ICB 2022-2026 a ICB a UNHCR. Asistența în numerar este modalitatea preferată pentru persoanele strămutate cu forța și este utilizată ca o modalitate transversală în diverse sectoare, inclusiv în cel al protecției. Ajutoarele în numerar nerestricționate/multifuncționale pentru nevoi de bază sunt bugetate în cadrul sectorului nevoilor de bază.

Sinteza bugetului pe partener la nivel de țară

Partener	Protecție (fără CP și VBG)	Protecția Copilului	Violența pe bază de gen	Educație	Mijloace de trai și incluz. Econ.	Sănătate și nutriție	Nevoi de bază	Total în US$
Agențiile ONU								
Organizația Internațională pentru Migrație a ONU (OIM)	370,000	130,000	80,000	269,000	1,477,000	792,000	1,320,000	4,438,000
Organizația Mondială a Sănătății a ONU (OMS)	-	-	-	-	-	6,400,000	-	6,400,000
Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF)	-	1,100,000	380,000	4,700,000	210,000	400,000	300,000	7,090,000
Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO)	-	-	-	-	300,000	-	-	300,000
Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR)	14,267,963	6,740,433	4,331,664	-	9,651,935	-	18,000,000	52,991,995
Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA)	-	-	500,000	-	-	500,000	-	1,000,000
ONG-uri internaționale								
Acțiunea împotriva foametei (Action Contre la Faim)	-	-	-	-	-	300,000	300,000	600,000
ActionAid International	420,124	-	-	-	-	-	-	420,124
CORE	-	-	-	-	100,000	100,000	150,000	350,000
Good Neighbours Japan	100,000	-	-	-	300,000	-	600,000	1,000,000
HIAS	30,000	-	200,000	-	400,000	100,000	-	730,000
Plan International	500,000	1,500,000	500,000	2,000,000	-	-	1,000,000	5,500,000
Fundația Terre des Hommes	160,000	1,900,000	-	1,000,000	-	-	-	3,060,000
ONG-uri naționale								
Asociația Eliberare	300,000	-	-	-	-	-	-	300,000
Asociatia Four Change	50,000	-	-	60,000	70,000	-	120,000	300,000

Partener	Protecție (fără CP și VBG)	Protecția Copilului	Violența pe bază de gen	Educație	Mijloace de trai și incluz. Econ.	Sănătate și nutriție	Nevoi de bază	Total în US$
Asociația Moaselor Independente	-	-	60,000	-	5,000	100,000	50,000	215,000
Asociatia Parentis	-	30,000	40,000	-	-	100,000	80,000	250,000
Asociatia Project Voiajor (Project Voyager)	-	-	-	-	900,000	-	-	900,000
FONSS	155,000	-	-	472,500	553,800	22,500	1,980,000	3,183,800
Fundația Romanian Angel Appeal	-	-	-	200,000	100,000	50,000	-	350,000
Fundația Tineri pentru Tineri	60,000	-	60,000	160,000	-	160,000	15,000	455,000
Habitat for Humanity România	-	-	-	-	-	-	340,000	340,000
Fundația HEKS / EPER România	-	-	-	-	600,000	-	80,000	680,000
Serviciul iezuit pentru refugiați România	200,000	150,000	-	1,800,000	120,000	120,000	600,000	2,990,000
Centrul de Integrare a Migranților Brașov	300,000	-	-	-	50,000	50,000	-	400,000
Fundația Națională pentru Tineret	400,000	-	-	600,000	1,200,000	-	-	2,200,000
Asociația Necuvinte	14,600	3,000	15,000	26,760	18,380	13,380	46,980	138,100
Asociația Novapolis	60,000	-	-	55,000	60,000	60,000	120,000	355,000
PATRIR	500,000	-	-	-	-	-	-	500,000
Salvați Copiii	-	4,205,127	-	2,666,667	123,077	512,821	492,308	8,000,000
Fundația Sensiblu	-	-	950,000	-	-	-	-	950,000
SERA România	300,000	200,000	200,000	600,000	450,000	500,000	750,000	3,000,000
Societatea pentru Educație Contraceptivă si Sexuală	-	-	-	-	-	47,970	-	47,970
Sus Inima	750,000	-	50,000	440,000	509,000	271,800	108,000	2,128,800
Asociația Avocaților Romi din România	338,000	-	-	140,000	84,000	-	495,000	1,057,000
CNRR	300,000	-	-	-	-	-	-	300,000
Fundația World Vision România	-	1,000,000	-	1,500,000	995,000	-	800,000	4,295,000
Total	**19,575,687**	**16,958,560**	**7,366,664**	**16,689,927**	**18,277,192**	**10,600,471**	**27,747,288**	**117,215,789**

Cadrul de monitorizare

Sector		Indicator	Țintă
	Protecție	# de persoane care au fost sprijinite în accesarea serviciilor de protecție	**92,200**
	Protecția copilului	# de copii care beneficiază de servicii de protecție a copilului	**18,050**
	Protecția copilului	# de participanți instruiți în domeniul protecției copilului și al drepturilor copilului	**3,105**
	Violența pe bază de gen	# de persoane care au beneficiat de programe specializate în domeniul VBG	**25,020**
	Violența pe bază de gen	# de actori de răspuns umanitar și personal guvernamental instruiți în domeniul VBG în ceea ce privește cunoștințele privind prevenirea, răspunsul și măsurile de atenuare a riscurilor	**2,000**
	Protecția împotriva exploatării sexuale și abuzului	# de membri ai rețelei PESA și de personal al partenerilor instruiți în ceea ce privește reducerea riscurilor, prevenirea și răspunsul la ESA	**2,052**
	Educație	# de copii înscriși în învățământul formal în țările gazdă	**35,880**
	Educație	# de personal din educație instruit sau care primește sprijin pentru a răspunde mai bine nevoilor elevilor refugiați	**1,765**
	Educație	# de copii care participă la programe de educație non-formală în țările gazdă	**19,860**
	Sănătate și nutriție	# de refugiați la care au ajuns prin sesiuni de consiliere individuală sau educație pentru sănătate cu informații despre subiecte de sănătate, serviciile disponibile și modul de accesare a acestora	**89,000**
	Sănătate și nutriție	# de consultații medicale oferite refugiaților	**8,000**
	Sănătate și nutriție	# de furnizori de servicii medicale instruiți pentru a oferi servicii de sănătate refugiaților	**1,129**
	Sănătate mintală și sprijin psihosocial	# de persoane care participă la serviciile și activitățile SMSP	**14,300**
	Sănătate mintală și sprijin psihosocial	# de consultații SMSP oferite (include doar serviciile focalizate și specializate)	**14,300**
	Mijloacele de subzistență și incluziunea socio-economică	# de persoane care au beneficiat de intervenții de mijloace de trai și de incluziune socio-economică	**34,460**
	Nevoi de bază	# de persoane care au primit asistență pentru nevoi de bază	**80,550**

Regional Refugee Response
for the Ukraine Situation